

Szkoła pełna tańca

*Gdzie ludzie wspólnie tańczą,
tam sami wychowują się i kształcą.*

B. Wosien

Jedną z najstarszych form ruchu jest taniec. Jak powszechnie wiadomo, na jego różnorodne walory zwracali uwagę już starożytni, dla których był on środkiem zarówno formowania pięknego ciała, jak i kształtowania poczucia estetyki i harmonii. Rozprawiając na temat tańca, wielu antycznych filozofów i obserwatorów życia zbiorowego duży nacisk kładło też na jego aspekt wychowawczy oraz znaczącą rolę w kreowaniu więzi społecznych.

Powstałej w 2006 roku z inicjatywy Patrycji Młodawskiej szkolnej grupie tanecznej Gim3 od samego początku jej istnienia idee propagowane przez ludzi antyku były bardzo bliskie. Zespół skupił uczniów, których pasjonowały głównie nowoczesne techniki tańca w ich najrozmaitszych odmianach. Praktykowaną przez siebie aktywność taneczną potraktowali oni przede wszystkim jako jeszcze jedną formę ruchu, sposób na czynne spędzenie wolnego czasu, szansę na oderwanie się od rutyny dnia codziennego. Prowadzącej zależało na tym, aby zachęcić do udziału w zajęciach jak największe grono młodzieży, szczególnie chłopców, którzy na ogół żywią przekonanie, zupełnie zresztą niesłuszne, iż taniec nie może stanowić ciekawej alternatywy dla innych form fizycznego zaangażowania nastolatka. Nie zdają sobie bowiem sprawy z tego, jak wiele uczuć, myśli, idei człowiek jest w stanie wyrazić za pomocą rytmu i ruchu. Według badań aż 70 % treści życiowych przekazywanych przez nas tym, z którymi pozostajemy w interakcji każdego dnia, to tzw. „język ciała”. Taniec jako zjawisko ruchowe narodził się w wyniku jego obserwacji, naśladownictwa, a następnie twórczej modyfikacji. Rozwijał się stopniowo, w miarę jak doskonalił się człowiek, jak zmieniały się style życia.

W chwili swego powstania szkolny zespół taneczny Gim3 oparł swój program na układach choreograficznych z dominacją elementów akrobatycznych, hip hopu, break dance'u itp. Dzięki występom na scenie rodzimego Gimnazjum nr 3, a także udziałowi w licznych turniejach promujących zdrowie i aktywność fizyczną zdobył sobie spore uznanie wśród szerokiej publiczności. Od lat jest też stałym uczestnikiem zawodów w aerobiku sportowym, plasując się na wysokich miejscach województwie podkarpackim.

**Dla uczniów ze szkolnego zespołu Gim3
występy taneczne początkowo były okazją
do tego, by mogli zaprezentować
swoje ponadprzeciętne umiejętności
sportowo-akrobatyczne.**

Początkowo szkoła nie przewidywała wprowadzenia żadnych zmian w zasadach funkcjonowania zespołu tanecznego. W rezultacie autorzy projektu nastawionego na sportowy i artystyczny rozwój placówki wręcz pominęli milczeniem jego pracę. Ze względu na to, że działające przy Tarnobrzeskim Domu Kultury – instytucji będącej jej lokalnym partnerem w projekcie – Studio Tańca i Ruchu „Fram” swą twórczą energię wykorzystuje na budowanie spektakli-widowisk, a nie kreowanie kilkuminutowych układów taneczno-gimnastyczno-akrobatycznych, bliższej współpracy

na tym polu nie zaplanowano. Z czasem jednak repertuar grupy Gim3 uległ poszerzeniu. Pierwszy krótki układ choreograficzny oparty na teatrze tańca uczniowie zaprezentowali w trakcie widowiska słowno-muzycznego, jakie odbyło się w szkole w listopadzie 2010 roku. Przygotowano je z myślą o wizycie w jej murach przedstawicieli instytucji reprezentujących rumuńskich partnerów w projekcie i wszystkim zależało na tym, aby pokazać im wszelkie aspekty zaangażowania polskich nauczycieli, wskazać na ich działania odbywające się podczas codziennych lekcji wychowania fizycznego, a także zajęć pozalekcyjnych.

Debiutancki teatr tańca spodobał się publiczności, co młodych tancerzy i ich opiekunkę zachęciło do dalszej pracy w tym kierunku. Od tej pory grupa Gim3 oprócz typowych dla siebie układów choreograficznych z pogranicza aerobiku i akrobatyki sportowej systematycznie przygotowuje muzyczno-ruchowe miniatury będące opowieściami na tematy interesujące młodzież. Często pełnią one funkcję dynamicznych ilustracji pozwalających na wzmocnienie lub uzupełnienie treści pojawiających się w spektaklach uczniowskich realizowanych zgodnie z okolicznościowym kalendarzem szkolnym. Jako dobry przykład może posłużyć wystąpienie zespołu na uroczystości z okazji czterdziestolecia istnienia szkoły. Grupa opracowała kilka tanecznych etiud, przy których pomocy zrelacjonowała przebieg spotkań swoich gimnazjalnych kolegów ze sztuką i kulturą kilku krajów europejskich, jakie udało im się lepiej poznać dzięki podróżom w ramach wcześniejszych partnerskich projektów szkół Comenius, w tym także do Rumunii.

**Z czasem w repertuarze zespołu Gim3
pojawiły się miniatury taneczne
oparte na bezpośrednich
przeżyciach i emocjach samych uczniów.**

Prowadząca szkolny zespół Gim3 ciągle poszukuje nowych form ruchu i tańca. Zależy jej bowiem na tym, aby zamiłowanie do aktywnego trybu życia zaszcześcić możliwie jak największemu gronu gimnazjalistów. Inspiracja do kolejnych zmian pojawiła w momencie jej pierwszej wizyty w Slatinie w maju 2011 roku.

Dzięki kontaktowi z kulturą rumuńską zapragnęłam odrodzić wśród moich uczniów zainteresowanie polskim folklorem, tańcami regionalnymi. Chciałam, żeby i oni również mieli się czym poszczycić, uczestnicząc w spotkaniach europejskich w ramach projektów Comenius. Żeby znali swoje kulturowe dziedzictwo, byli świadomi jego wartości i odczuwali dumę z własnej tożsamości narodowej.

Patrycja Młodawska

Jak przyznaje instruktorka tańca w Gimnazjum nr 3, podczas pierwszego pobytu w Rumunii zauważyła ogromną różnicę kulturową między naszymi krajami. Zapewne – przypuszcza – to wynik odmiennej mentalności ludzi z północno-wschodniej Europy a jej południa, ale także innego podejścia do ludowej spuścizny, w tym także tańca. W Rumunii i dorośli, i dzieci oraz młodzież znają doskonale tańce ludowe własnego kraju, potrafią się przy nich bawić, a zarazem uczą się szacunku do tradycyjnych wartości kulturowych. W Polsce młodzież zna podstawowe kroki poloneza, gdyż jest on wykonywany na balach maturalnych czy gimnazjalnych, ale jakość techniczna ich realizacji pozostawia wiele do życzenia. Po prostu w szkołach nie ma nacisku na zajęcia taneczne, mimo że nie od dziś wiadomo, jak ważne dla kształtowania młodych osobowości są ćwiczenia muzyczno-ruchowe. Na lekcjach wychowania fizycznego wykorzystuje się je niezwykle rzadko. Aby uczestniczyć w zajęciach tanecznych, dzieci i młodzież zapisują się z reguły na dodatkowe kursy do domów kultury, świetlic czy też innych placówek kulturalnych. Poza tym jeśli już decydują się na taki krok, to dlatego, iż fascynują ich modne formy tańca propagowane przez amerykańskie bądź rodzime stacje telewizyjne, najczęściej o nastawieniu komercyjnym, a nie tradycyjne, polskie.

Twórczyni szkolnego zespołu Gim3 opowiada:

Na zajęciach wychowania fizycznego zaczęłam wprowadzać elementy tańców regionalnych i ludowych, przybliżać uczniom ich historię i podstawowe kroki taneczne. Gimnazjaliści poznali choreografię krakowiaka, krzesanego, kujawiaka, mazura, oberka i polki grozik. Szczególną uwagę skupiłam na lasowiaku, tańcu charakterystycznym dla regionu, w którym żyjemy. Na Rzeszowszczyźnie, gdzie narodził się lasowiak, zawsze żywe były wpływy kulturowe pochodzące zarówno ze strony ukraińskiej jak i z centralnej Polski. Sam taniec – odznaczający się żywiołowością, dynamiką i szybkim tempem – swoją nazwę zawdzięcza ludziom, którzy przybyli na nasze tereny z centralnej Polski, aby wyrąbać dziewiczy las sandomierski.

Uczniowie początkowo sceptycznie podchodzili do nauki tańców ludowych, lecz szybko pokonali swoje opory i chętnie uczestniczyli w zajęciach. Wkrótce w zespołach klasowych, w których elementy takiego kształcenia tanecznego wprowadzono, dało się zauważyć większą integrację. Wyraźnie było widać, że gimnazjaliści na lekcjach doskonale się bawią i wspólna zabawa staje się dla nich źródłem satysfakcji. Zaczęli też uczyć się tańców innych narodów. Bez problemów opanowali choreografię Zorby oraz hory, czyli tradycyjnego tańca rumuńskiego. Hora charakteryzuje się prostotą kroków, a ponieważ jest tańczona w kręgu, świetnie nadaje się do tworzenia silnych więzi międzyludzkich.

Idea tańczenia w kręgu znana jest wielu kulturom: celtyckiej, bałkańskiej, cygańskiej, greckiej, żydowskiej, ale także i innym. Powstają nowe układy taneczne, czasami do współczesnej muzyki, ale forma kręgu jest niezmienna, nadal zostaje zachowana. Tańce w kręgu to propozycja dla każdego, nie tylko dla dzieci zaangażowanych w działalność w formacji tanecznej. Także dla tych, którzy na co dzień nie mają kontaktu z tańcem. Choreografia jest prosta i zawsze składa się z sekwencji kroków, które powtarzają się przez cały taniec. Wyróżnia je również świadome skupienie na energii grupy, energii powstającej podczas ruchu w zamkniętym gronie. Wspólne tańczenie szybko i bez użycia słów kreuje zwartą społeczność. Obserwuje się, że dzieci poddane takim oddziaływaniom są otwarte, śmiałe, chętne do współpracy.

Tańce w kręgu to niedoceniony w polskiej szkole sposób kształtowania umiejętności ruchowych młodzieży, mimo że ich uprawianie nie wymaga wielkich nakładów finansowych, a przynosi wiele korzyści. Można z powodzeniem praktykować

je w każdym wieku, także na etapie gimnazjum. Wskazując na ich walory, trzeba, po pierwsze, powiedzieć o tym, że poprawiają ogólną koordynację ruchową i rozwijają poczucie rytmu. Po wtóre, wyzwalały pozytywne emocje, a osobom stroniącym od sportu bądź nieśmiałym dodatkowo pomagają uwierzyć w siebie i swoje zdolności motoryczne, a przez to odkryć w sobie pokłady nieuświadamianych wcześniej zalet. Co ważne z punktu widzenia celów założonych przez szkołę w chwili, gdy podjęto decyzję o wprowadzeniu zmian i innowacji w zakresie sportu, uczą partnerstwa i współpracy w grupie, wartości tak bardzo cenionych w dzisiejszym świecie.